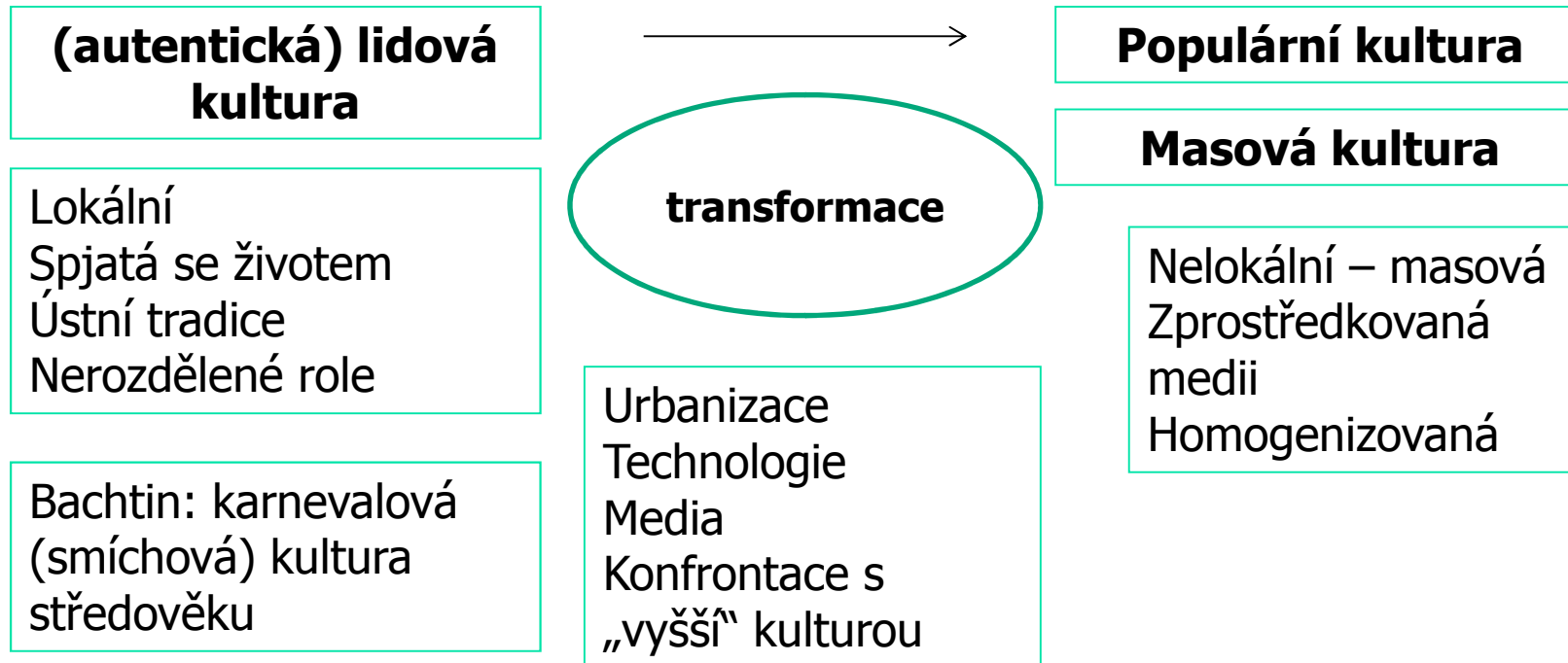

Úvod do uměnovědných studií

Co je masová kultura?

Opakování

Literatura v češtině

- Učebnice:
 - McQuail, Denis: *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha 1999.
 - DeFleur, Melvin L. – Ballová-Rokeachová, Sandra J.: *Teorie masové komunikace*. Praha 1966.
- Primární texty:
 - McLuhan, Marshall: *Jak rozumět médiím*. Praha 1991.
 - Eco, Umberto: *Skeptikové a těšitelé*. Praha 1995.
 - Bell, Daniel: *Kulturní rozpory kapitalismu*. Praha 1999.

Dvě tradice diskursu o masové kultuře

- communication science
- kulturologie

Masová kultura

- Převážně pejorativní označení pro kulturu ovládanou zbožním principem, jež je považována za neautentickou, manipulativní a esteticky podřadnou.
- Stojí proti autentické lidové kultuře a vysoké kultuře.

Klíčové pojmy

- masa
- masová komunikace
- masové publikum
- masová kultura

Masa

- velký soubor
- není diferencovaná
- převážně záporná podoba
- postrádá pořádek
- je projevem masové společnosti

Masová komunikace

- velký rozsah
- jednosměrný tok
- asymetrie
- neosobní a anonymní
- propočítaný vztah
- standardizovaný obsah

Masové publikum

- početné
- velmi rozptýlené
- neinteraktivní a anonymní
- heterogenní
- neorganizované a neschopné samostatné akce

Masová kultura

- není tradiční
- není elitní
- je produkována masově
- je populární (popular)
- je komercializovaná
- je homogenizovaná

Tradice kritiky masové kultury

- diskuse o technice a umění ve 20. letech vesměs optimistická, ve 30. letech střízlivění
- **kritika zprava** – konzervativní kulturní kritika
- předchůdcem Matthew Arnold (1822-1888), *Culture and Anarchy* (1869) – culture – „the best which has been thought and said in the world“
- Frank Raymond Leavis (1895-1978) – 30.-50. léta v Británii – literární kritika, *Mass Civilisation and Minority Culture* (1930)
- **kritika zleva** – varianty marxismu
- 30. léta – frankfurtská škola

Dwight Macdonald

- A Theory of Mass Culture, in: Rosenberg, B. and White, D. W. (eds.): *Mass Culture: The popular arts in America*, New York 1957.
- *Against the American Grain*. New York 1962.
- Tradiční kultura – lidová a vysoká, aristokratická, paralelní, nikoliv konkurenční
- Moderní kultura
 - masová kultura (Masscult)
 - vysoká – do 30. let buď akademismus (snaží se konkurovat napodobováním) nebo avantgarda, jež konkurenci vzdala
 - Midcult – Middlebrow Culture – vzniká korupcí vysoké kultury

Kulturní průmysl

Zdání

- Demokratičnost
- Individualizmus
- Diverzita

Realita

- Autoritářství
- Konformismus
- Standardizace

Masová kultura = masový podvod

Adorno – Horkheimer: Dialektika osvícenství

- “Zábava je pokračováním práce v pozdním kapitalismu. Je vyhledávána tím, kdo se chce vyhnout mechanizovanému pracovnímu procesu, aby se na něj znovu připravil.”
Adorno-Horkheimer(1989: 156)

Kulturní průmysl a umění

- autonomie umění
- auratický charakter umění – fetišový charakter

(W. Benjamin → T. Adorno)

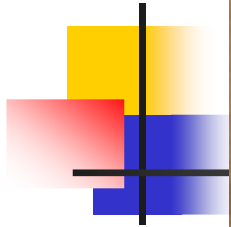
Modely struktury publika

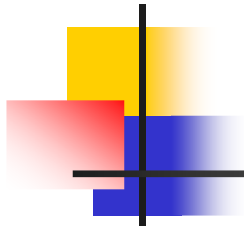
- homogenní: *nejnižší společný jmenovatel* (kulturní kritika)
- heterogenní: *diference jako indikátor nerovnosti* (teorie kulturního kapitálu)
- heterogenní: *technologický pokrok jako překonání nerovnosti* (postmoderní teorie segmentace trhu)

Úvod do uměnovědných studií

Co je postmoderní kultura?

Postmoderna a umění

- Hodnota uměleckého díla – historicky a společensky podmíněné preference
- Nerozlišitelnost umění a popkultury (sbližování)
- Styl a obsah
- Reference, odkazování, koláž
- Interpretace – nehledá pravdu